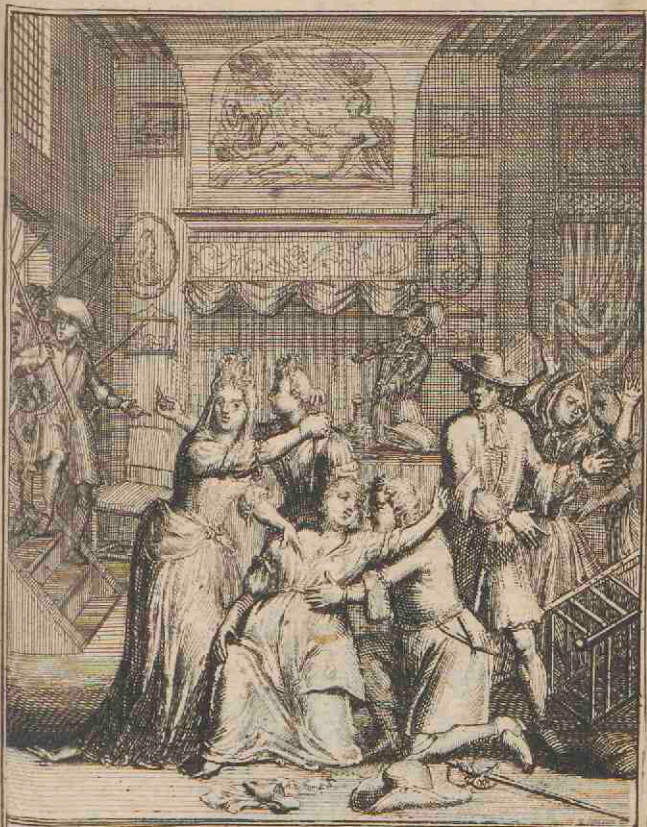

De besteedster van meisjes en minnemoers, of school voor de dienstmeiden

<https://hdl.handle.net/1874/36442>

De
BESTEEDSTER
Van
MEISIES en MINNEMOERS;
KLUCHTSPEL.

DE *de 4.*
BESTEEDSTER
Van
MEISJES en MINNEMOERS;
OF
S C H O O L
Voor de
DIENSTMEIDEN.
K L U C H T S P E L.

AMSTERDAM,

By de Erfgenamen J. LESCAILJE, op de Middeldam,
op de hoek van de Vischmarkt, 1692,

Met Privilegie.

Copre van de Privilegie.

DE Staten van Holland ende Westvriesland doen te weren. Alzo Ons vertoond is by de tegenwoordige Regenten van de Schouwburg tot Amsterdam, dat zy Supplianten, zedert eenige Jaaren herwaarts met hunne goede vrienden hadden gemaakt, en ten Tooneele gevoert verscheiden Werken, zo van Treurspeelen; Blyspeelen als Klugten, welke zy lieden nu geerne met den druk gemeen wilden maken; doch gemerkt dat deze Werken door het nadrukken van anderen, veel van hun luister, zo in Taal als Spelkonst zouden komen te verliezen, en alzo zy Supplianten hen beroeft zouden zien van hun byzondere oogwit om de Nederduitsehe Taalen de Digtkonst voort te zetten, zo vonden zy hen genoodzaakt, om daarinne te voorzien, ende hen te keeren tot Ons, onderdanig verzoekende, dat Wy omme tedenen voorsz. de Supplanten geliefden te verleenen Oktroy ofte Privilegie, omme alle hunne Werken reeds gemaakt; ende noch in 't ligte brengen, den tyd van vyftien Jaaren alleen te mogen drukken en verkoopen of doen drukken en verkoopen, met verbod van alle anderen op zekeren hooge peene daer toe by Ons te stellen, ende voorts in communi forma. Zo is 't dat Wy de Zake en 't Verzoek voorsz. overgemerkt hebbende, ende genegen wezende ter bede van de Supplianten, uit Onze regte wetenschap, Souveraine magt ende authoiteit dezelve Supplianten gekonzenteert, geakkordeert ende geoktroieert hebben, konzenteeren, akkordeeren ende oktroieeren mitsdezen, dat zy geduurende den tyd van vyftien eerst achter een volgende Jaaren des voorsz. Werken die reeds gedrukt zyn, ende die vant yd tot tyd door haar gemaakt ende in 't licht gebracht zullen werden, binnen den voorsz. Onzen Lanpe alleen zullen mogen drukken, doen drukken, uitgeven en verkoopen. Verbiedende daarom allen ende eenen yelyken dezelve Werken daar te drukken, ofte elders naargedrukt binnen den zelve Onzen Lanpe te brengen, uit te geven ofte te verkoopen, op de verbeurte van alle de naargedrukte, ingebragte ofte verkogte Exemplaaren, ende een boete van drie honderd guldens daar en boven te verbeuren, te appliceren een derde part voor den Officier die de kalange doen zal, een derde part voor den Aimen der Plaatzte daar het kazus voorval en zal, ende het restteerende derde part voor den Supplianten. Alles in dien verstande, dat wy de Supplianten met dezen Onzen Oktroije alleen willende gratificeren tot verhoedinge van hare schaade door het nadrukken van de voorsz. Werken, daar door in geenige deelen verstaan, den inhoud van dien te autorizeeren ofte te advouereen, ende veel min de zelve onder Onze protektie ende bescherminge eenig meerder kredit, aanzien oft reputatie te geven, nemaar de Supplianten in kas daar in yets onbehoorlyk zoude mogen insluereen, alle het zelve tot haren laste zullen gehouden wezen te verantwoorden; tot dien eynde wel expresselyk begeerende, dat by aldien zy dezen Onzen Oktroije voor dezelve Werken zullen willen stellen daar van geene geabbrevieerde ofte gekontraheerde menti zullen mogen maaken, nemaar gehouden zullen wezen het zelve Oktroy in 't geheel ende zonder eenige Omiffie daar voor te druk-

drukken ofte te doendrukken, ende dat zy gehouden zullen zyn een exemplaar van alle de voorz. Werken, gebonden ende wel gekonditioneert te brengen in de Bibliotheecq van. Onze Univerziteit tot Leiden, endedaar van behoortlyk te doen blyken. Alles op pœne van het effekt van dien te verliezen. Ende ten einde de Supplianten deezen Onzen konzente ende Oktroye mogen genieten als naar behooren: Laften wy allen ende eenen ygelyken die 't aangaan mag, dat zy de Supplianten vanden inhoudte van dezen doen, laten en gedogen, rustelyk en volkomentlyk genieten, en cefferende alle beletten ter kontratie. Gedaan in den Haage onder Onzen grooten Zegele hier aan doen hangen den xix September in 't Jaar onzes Heeren en Zaligmakers duizent zes honderd vier entachtig.

G. F A G E L.

Ter Ordonnantie van de Staaten

SIMON van BEAUMONT,

De tegenwoordige Regenten vande *Schonoburg*, hebben het recht der bovenstaande Privilegie, voor dit Kluchtspel, vergund aan de Erfgenamen van *Jacob Lscailje*,

VERTOONERS.

MARTYNTJE, De Besteedster.

CEELY, Dienstmeid.

SYBILLE, Vrouw van Ceely.

DIEUWERTJE, Buurvrouw van Sybill.

LOBBERIG, Waterlandse Meid.

ANNA ELIZABETH, Dienstmeid.

JAN, Gewaande Moffin.

HANS.

} Omgekocht van Sybill.

STOFFEL, Een Snyer.

JURRIAEN,

OLFERT, } Ratelwachten.

PIETERNEL, Dienstmeid.

Zwygende

KRYN, Schoenlapper en Violist.

MACHTELD.

Het Tooneel verbeeld het Voorhuis van de Besteedster.

DE
BESTEEDSTER
van
MEISJES en MINNEMOERS.

EERSTE TOONEEL.

HANS, JAN, *verkleed in Moiffinne kleederen.*

HANS.

MAar, Jan, zal je nu genoeg kunnen veinzen; want de Besteedster is als de Duivel zo loos?

JAN.

Zo veel Mofs schud men haast uit de mouw, en al kwam 't uit, zy is weer niet boos,

Ze zou 't meê, gelyk wy, voor een klucht moeten aanmerken. Ei, zy het geen gedagten dat men haar zal bedriegen.

Betraptze ons; evenwel oremus; dan zal ik myn konst toonen, en ik zal je, als de beste Maakelaar, gaan liegen.

HANS.

Dat 's nu altemaal wel; maar met al de Meiden, Keerel, wel zo ze 'et merken, zee steeken je wis onder de rok.

JAN.

Ja dat wou ik wel eens zien; ik zou 'er byget datelyk weêr onder de rok steeken. Ai! hoor, wat hebben zy het daar achter drok.

HANS.

Geen wonder; nu is 'er bast dik, en de gestoole wyn begint 'er in 't hoofd te loopen.

Daar is een Meid, die een Boutelje, met haar Heers Maagwyn, ik geloof wel van tien of twaalf mingelen, heeft meegebracht, die hebben ze al leeg gezoopen.

JAN.

Ze mochten de droes!

HANS.

Nu beginnenze aan number twee.

A 2

JAN.

De BESTEEDSTER

JAN.

Dat luwt weêr een beetje, ik docht waarachtig dat ik te laat kwam.

Maar hoe staat het 'er mee? heeft Ceely jou al gezien?

HANS.

Ja doch; maer ik hiel me of het heel tegen de borst was dat me Stoffel mé nam.

JAN.

Maar, Hans, hoe kan het jou van je hart? zal je jou Ceelitte zo ver. raaden, daar je zo veel van pleeg te houwen?

HANS.

Wiske de waske, ik heb de Meid wel wat wys gemaakt; maar ik had noit in 't zin haar te trouwen.

Dat ik 'er vryden, dat was maar om by de week . . .

Maar trouwen, holla! zo gek niet, dat heb ik noit gedagt.

Jan, roep nou maar, of stamp met de voet, maak datze jou hooren. Ik gaa terwyl op straat, en stier Juffrouw Sybille om de Raatelwagt.

JAN.

Dat 's wel; maar wat dunk je van men habyt? zal ik nu niet wel een Overzeelche uit Groenland gelyken.

HANS.

Dat kan wel toe, zo jou ruige kin het niet komt verbruijen; maar je moct jou niet te nauw laten bekyken.

JAN.

Dat gaat je 'er dan op los; maar, gelyk 'tgezeid is, niet anders als getuigen, de rest komt op jou an.

HANS.

Hoe! zinkt het hart jou al in de schoen? 't meest heb ik al afgehakt; zo doende is 'er weinig staat op jou te maaken; je moest moed houwen alseen man.

JAN.

Heel wel, en vol moed. Ik zei aan de Meiden, dat ik eens op straat moest zyn, en dat ik voortzon weêr komen.

Tot noch toe gaat alles gewenscht; maar dat 'er achter schuld, daar zullenze met eens van droomen.

Van nu af heeft ze 't al weg, zo veel blyken heb ik al gehoord.

JAN.

Zeg, wat hoordenje? doe opening van zaaken?

HANS.

'K heb geen tyd, ze staan me voor de deur en wachten, ik moect voort.

Van MEISJES en MINNEMOERS. 9

JAN.

Hebje dan de goude Ketting en Bel? of weet je waar ze is? dan zel 't met 'er Duivels stinken;

Wah! ik ken haar Juffrouw.

HANS.

Ik hebze niet gezien; maar doen ik 'er aarvatten om te zoeken, doen hoorde ik ze klinken.

JAN.

Goed, goed: ga maar heen; dat Varken zal ik nu wel voort wassen.

Hans binnen.

Laat ik nu zien, of ik de toon op 't Mofs, of op zyn Hannekens kan vinden. Hee! hee!

Zynt hier nigt lieden? ben ig jo nigt to regt? hee.

T W E E D E T O O N E E L.

JAN, MARTYNTJE, LOBBERIG, ANNA ELIZABETH,

JAN.

B En ig to regte, Jonfer, ze had me jo hier geweest?

MARTYNTJE.

Waar moett je weezen? waarom kom je hier zo kloppen, en raazen? wel gek je 'er meê?

JAN.

Ig schol jo bie einen Jonkfer weezen, die eure profession meket van itzonder detrens te bestedden.

MARTYNTJE.

Dan ben je hier in het rechte huis.

JAN.

I neê toch, ig ben voor woor nigt to regt, worste mien redden.

Dit zynt all met ein ander, ydel Jonffers, und ich meurt sein door men de Meekens ont Minneus bestaat.

Wol i me dat wol wiefen?

LOBBERIG.

Laat 'er an de galg loopen, of naar 't Willige Rasphuis. wat bruid jou een Mofin, ik moet lachchen om 'er praat.

ANNA ELIZABETH.

Martyntje, ik beken het, je neering neemt hand over hand toe. een paar kouzen te stoppen op Paaschavond.

DARDE TOONEEL.

JAN, MARTYNTJE, LOBBERIG, ANNA
ELIZABETH, STOFFEL.

STOFFEL.
Doeje hier negotie met Moffinnen?

LOBBERIG.

Wel, Snyer, wou jy 'er een voorje opdoen?

JAN.

Wat hebt sto met mi to grenen deeren?

LOBBERIG tegen Hans, hem in huis wenkende.

Hans, komt binnen.

Hier hebben we 'er een van onze nabuurige Steeden, nou ziet ze eens

HANS uit.

(aan.

Wat bruit my een Moffin; ik moet weer na achteren na myn Cee-
litje gaan.

Hans binnen.

MARTYNTJE tegen Jan.

Meisje, laatze maar praaten; tegen my moetje spreken.

JAN.

Jo, jo, ig wol dat i mi bi einen Her ont einen Mevrouw bestedden ont
wan . . . , hier blyf ik wel in de Moffin steeken.

By einen Her, ein Amther, die wan ig ein joor oder tzwey my zolt
ocheiliken aan ein man.

Die mi dan voor mien gontze dooge vretle ont souffe zol beschoo-

LOBBERIG tegen Stoffel.

(ren.

Wel, Snyertje, dat zou jou recht gelyke; dat het die Moffin niet
kwaalyk voor.

MARTYNTJE.

Wel, dat kan ik verstaan; maar hoe raak an?

LOBBERIG.

Anne Elizabeth, zouden 'er wel meer zulke gekinnen in 'er land

JAN.

(zyn?

Mien Fedders naburs Moger is na Hollande getooge, die is nu einen
Mefrouw; dat meut i mi belove, ig Icholder jo nigt umme

STOFFEL.

(leegen.

Martyntje, wil ik om de Notaris loopen, dat 'er die een acte op een ze-
geltje gaf, datze in een half jaar ook Meyvrouw zal heten?

JAN.

Doe must mi nich up holden noch mi bedregen.

STOFFEL.

Ja, ja, een acte, een acte Notariaal.

van MEISJES en MINNEMOERS. 11

MARTYNTJE.

Wel, Meisje, daar kan jy zelf al veel toe doen, benje wat aardig,
LOBBERIG. welleevend en net.

Wis, beziet ze maar.

MARTYNTJE.

Me dunkt, je ziet 'er zo wat pouzegroezig nit, je most jou dan
zo wat op zyn Hollands opschikken.

STOFFEL.

Ja, als ons Annaatje.

MARTYNTJE.

Je kapje fraai gezet.

En op die wys moette jou (gelyk al deze Meisjes) in de lui 'er gunst
weeten te dringen.

Maar, wat kan je al?

JAN.

Jo in ein dag wol ich wol tzey pond Flasse verspinne, on ich kan-
der ook wol ein deuntje onder zingen.

Ich hadde halte in onzer land upper Veddeien leiren spielen van ei-
ne keirl, die had nen vedle zo groht,

Als hy dreggen kon, de kon he auk bezuckede up hamyren, het
hadde jo einen regre slag vor mi ewellen; mot die konst
gyter jo um broht,

Un de Vedle was jo al tho groht, on dat kon men zo nig leiren, dar
was ich auk nicht stark enoeg tho, un dat had mi al tho vel

STOFFEL.

(cbruins inne.

Dan zou je maar in jou land gebleven hebben; hier moet men al veel
doen om de kost te winnen.

MARTYNTJE.

Maar ze zeld dat ze zinge kan, daar ben ik mee een liefhebster van,
dat wou ik wel dat je eens begon.

JAN.

Strak, strak, ik had noch nicht gevretze, ich habe stoute in mien rant-
zel. dat's noch van 't Linde dat ich zelve spon.

MARTYNTJE.

Laat jou eten maar blyven, hier is 't nou overvloedig; waar hoor je
thuis? waar komje nu van daan?

JAN.

Zo even wiet boven Campen oder Deventer, wan ynen Haaze in ein
dag kan runnen.

STOFFEL.

Dat zeggenze al den brui, ze koomen meest oer et Groeffschap Ben-
tem, van Campen of Deventer, en ze liegent, ze zyn meest
van

De BESTEEDSTER

van Fustenou, Lubeke, Tomkrooge, Oldenbecke, of Hazelunne.
Ik volg Hans, wat leid my aan de Noorin.

LOBBERIG.

Stoffel binnen.

Maar, Martyntje, wil ik het jou eens net zeggen?

MARTYNTJE.

Wel als jy 'et weet, Lobberig, zo zeg het ras.

LOBBERIG.

Over al, behalven hier; maar als ik 'er niet om liegen zou, zo wou ik wel dat ze hier al van daan was.

ANNA ELIZABETH.

Dat schepzel! men zou 'er wel van spuwen.

Martyntje, wil ik Ceely eens voor roepen, die zalder zo wel als ik van gruwen?

MARTYNTJE.

Neen, dat wil ik niet. Maar, Meisje, hoe hiet jy?

Ziet dat had ik haast vergeeten, dat je me dat eens zei.

JAN.

Laat zien... , Hoe Duivel zal ik nou hieten? Geeske, oder Gebke van Kwakkenbregge.

Ich kueme nu oet et Swolske Schip, met den ransel op mien regge.

Zol i mi helpen, Jonfer?

MARTYNTJE.

Ja, wil je maar doen 't geen ik je zeg, dan zal het wel gaan.

Hier komen de Meisjes altemet eens zamen, het zyn geen Juffers, ziet ze daar niet op aan,

Het zyn Dienstmaagden, die uit haar volks huis elk wat toe hebben komen leggen, om hier met 'er vryers vrolyk te zyn.

Trouwens, dat zal ik je daar na wel leeren, onnoedig het jou nu juist altemaal zo net te zeggen.

Kom, ga met ons na achteren, en eet van 't geen jou lust.

JAN.

Schol ich dan nicht ein sloopploots zoeken? of blijf ich bi ou luden in.

MARTYNTJE.

Wees nou maat geruft, van deeze nacht zal je hier slaapen, verstaaje

JAN.

(de zin?)

Dat mach ich down, unt zein dat ich wat in 't lif krig, dem balg is my zo dunne als ein windhund.

LOBBERIG.

't Spreekwoord zaid, de stoute bezitten het dardendeel van de wereld, maar my dunkt de Mofsen die hebben ze al heel binnen.

Ja, zy slokken 't al den brui op, en 't is 'er keer dat onze inboorlingen slechts

slegts de zoobere kost winnen.

Zy meenen dat het 'er oekomt. En zien ze andere wel vaaren, hoe beleefd dat ze schynen, zo barit haar hart inwendig van spyt.

't Is niet te bedenken, inzonderheid zo ze wat rug hebben (want over al weeten ze 'er in te dringen) wat een mens van dat Overzeesche Mofftegoed moet verdraagen, en wat me'er alaf

MARTYNTJE.

(lyd.

Daar komt Hans en Stoffel. gaat vast naachteren. Jongens, waar ga jy lui?

VIERDE TOONEEL.

STOFFEL, HANS, MARTYNTJE.

STOFFEL.

GA jy maar heen, Martynje, we komen straks meê binnen.

HANS.

Geelitje, en de andere Meisjes, verzochten ons dat w'er een ogenblik alleen zouwe laaten.

Martynje binnen.

STOFFEL.

Maar, wat Duivel, keere! waar zyn jou zinnen?

Trouwen? wel dan ben je voor al jou leeven bedruven: heb je van je leeven wel iemand zien trouwen, die by zyn zinnen bleef?

Ja, als je om 't heilike maar begint te denken, dan wordje aanstonds puurstecke blind. Hoor, op dat ik je een gelykenisse geef.

Niet beeter kan je 't trouwen vergelyken, als by een dock die je zo vyftig of zeffig maal hebt toegevouwen.

Als je die voor je oogen hebt, dan kan je niet zien; maar als je 'er dan aan vast bent, dan gaat altemet een plooi je los; zie dan kennen jou niet (al wou men al) meêr voor blind houwen.

Want dan zie je het trouwen door en weer door, maar dan is 't te laat. Daarom, ziet wat je begint: schei 'er uit; je kent 'er noch wel weêr af, kameraat;

Want de wereld is wel op een andere wys voort te planten.

Ja, hoe meenigen brief word 'er wel geschreeven, daar men de lettertjes van langs de straat ziet loopen aan alle kanten.

En dat zyn van de beste Keerels, die die zaak wel tien of twaalf jaaren in bedenken neemen, en schie 'er dan,

Als ze ze wel inzien, zo goed koop als ze het begonnen hebben, der weêr van.

Ik zeg van de schrauderste, daar jy en ik maar bloeds by bennen.

Wans

Want de Drommel noch zyn Moer, ja al had je met Argert honderd oog:n, zo kan je de fratzen van de Wyven niet kennen.

H A N S.

De trouw word evenwel van de meefte, gelyk men ziet, gezocht.

S T O F F E L.

Dat's waar: maar die praaten als jy; het zyn jonge melkmuilen, lafbekken, ei! dat je jou eenster deege bedocht.

Wat fteekt 'er in? en dat noch een Dienfmeid! dat zyn immers de hovaardigfte wyven.

H A N S.

Ik dacht dat je my ten beften zoud raaden, en je doet niet als kyven.

Maar, nou zie ik het wel, ik ben kwalyk by jou geadresseert;

Ja, het moet me, dat je me al diefchoone gedachten van 't trouwen, zo troubeleert.

Als ik nou Ceelirje liet vaaren, en zocht na een Burgers dochter, zoud 't dan na jou zin weezen?

S T O F F E L.

Een Burgers dochter! al zocht jy met Diogenes flonsje, waar zou je 'er een vinden? Ja, was Amftterdam als voor deeze.

Maar nu geenzints, de heele Stadt, beziet ze vry, gelykt, in deze zaak, haar zelve niet.

Ja, 't zyn alreemaal Juffrouwen en Damozeljes wat je hier ziet.

Weet je wel, zo lang als je vryer bent, dan zal je van de Meiden opperpaft en gediend worden. (rieden, of toe porden.

Ik wou altyd niet trouwen, fchoon dat het honderd Advokaaten in y

H A N S.

Hoor, Stoffeltje broer, ik mag het ook niet lyen dat men de Meisjes zo onderdrukt.

Inzonderheid nou jy 't op myn Ceelirje zo gemunt hebt. Ik zeg, je bent 'er de oorzaak van zo 't mislukt.

S T O F F E L.

Leg het maar op my; daar na zal je 't me noch dank weeten. Foel! trouwen.

Hoor, eer je een maand getrouwt bent, zo is 'er 't nieuwetje al of, en om zo een korte vreugd, gaat men dan zyn kop krouwen.

En dat noch aan een prul van een Meid! zo dat goed hier maar eenige maanden komt te woouen,

Wat zie je haar niet aardig en jent langs de ftraaten vertoouen?

Wat krulletjes, wat ftrikjes, wat een moije paerel aan yder oor;

Wel zegt men Weft Frankryk; ziet zo fwierig komje dat gelpuis te voor.

Dat Ryglyf met malien moet uit; een Zamaartje en een Chifse Tabberijje

van MEISJES en MINNEMOERS. 15

bertje met zy gevoerd, kander beter behaagen.

Voor een Byleveldze linne trekmut, zullenze haast Franse Fontanjes draagen.

Ja ze veranderen haar taal en tred heel parmantig en fier;
De kin in de borst, de armen achter uit, trip, trip, na de a la mode
fwier.

Ziet, zo bedriegen ze, niet alleenig jou, maar al die gezind zyn te trou-

HANS.

(wen,

Darstel ik'er tegen, dat jy een haater bent van alle Vrouwen.

STOFFEL.

Holla! ik spreek alleen van Dienstmeyden; want die maaken het lan-
ger zo bond,

Dat me'er nauwelyks een goeje kan vinden, (Hier, vraag het onze
Martyntje maar) of ze hebben een kwaaje kop, of een vuile
mond,

Endat noch niet alleen, Hansje, onder die lichte dunne kleeren

Heb je'er die bezet zyn met fontenellen, pokken en zeeren.

HANS.

Foci! wat stootje niet al uit je hoofd? je maakt me misselyk als je zo
leevendig colloreert.

STOFFEL.

Al ries? ik begin eerst: al winnenze al veel, dat is door haar baldadig-
heid, ja eerze't verdiend hebben, van'er volk opgenoomen,
en verteerd.

Maar, zeg me eens, hoe duivel komt dit grut nu zo hovaardig? weetje
wel dat ze eertyds lyfeigene waaren?

Datze, neffens Offen, Ezels, en Schaapen, de rykelui voor Huwelyks-
goed verstrekten, als'er kinderen kwaamen te paaren.

En dat ze noit mogten trouwen, als op vrye voeten gesteld?

Weet je wel, dat men toen de Meyden deé verkoopen en koopen voor
geld?

Gelyk men noch hedendaags handeld in Poolen, Lithauwen, Bohee-
men en Indiën, met Swarten en Swartinnen.

Weet je dan ook wel, dat men toen een Meid kon koopen voor min-
der als ze nu jaarlyks winnen?

Weet j'er, Hans? of doe j'er't swygen toe? maar hoor,

Steid het ten minsten wat uit, nou tot May of Alderheiligen; op die
tyd moet ik meer vreeten en zuipen als ik kan;

Dangaan ik mer'er na de Doolhoven, of na de Comedij, Jan Hanze-
pad, Driebaarsjes....

HANS.

Wel kost jou dat niet een schoone stuiyer aan geld?

STOF-

STOFFEL.

Neen, zy moeten 't betaalen. Daar kom ik je dan met zo
een regiment Meiden an.

Het is een plezier, hoe je het 'er op die tyden, in Comedy, en Dool-
hoven ziet krioelen.

Ja het kan Zondags aan den Overtoom van dat Waterlands Boeregoed
niet meer woelen,

Als daar van de Meiden. Wilje het trouwen zo lang uitstellen, of
leeven na myn zin,

Dan kom je zonder werken aan de kost, alhoewel het de naam heet
dat ik by de luiden ga naaijen. Doe als ik; want het scheidt
my niet hoe ik de kost win.

Wat zeg je? heb 'er uit?

HANS.

Ik mag jou wel wat vertellen.

In plaats dat je me zoud raaden, zo doe je niet als foppen en kwellen;

STOFFEL.

Ik doe niet; maar ik brogt jou zeer gaeren te recht; daarom raad ik
jou een trouw van een week an;

Daar kan je af als je wilt, en je raakt 'er makkelyk van.

Ik had jou gaeren in dat gevoelen, daar ik my meen by te houwen,

• Dat is, altyd te vryen, en de Meiden wat wys te maaken, maar al-
niks te trouwen.

Maar, Hans, kenje dat Vaersje wel van die drollige Poëet . . .
't Is een duivels ding, dat ik zo kort van memory ben, en dat ik al
den brui vergeet.

Elopus was 'er, dus is myn onthoud.

Dat hem de kranke schend, die weder zoekt te trouwen;

Maar die 't zyn eerste is, wil ik onschuldig trouwen,

Als hebbend noit beproefd; den ander is 't bekend

Wat dat het trouwen is, een pynbank vol elend.

Die man kou zo niet schryven, had hy 't niet beproeft.

Wat dunk je? heb ik wel kwaalyk in de Poëeten gekeeken?

VYFDE TOONEEL.

MARTYNTJE, HANS, STOFFEL.

MARTYNTJE.

Z Al dat hier zo de heele nacht duuren? is 't niet bedroeft dat je de
Meisjes achter alleen laat zitten? kan je niet een uurtje
by haar vrolyk weezen?

Ben jy Vryers? ik zal voortgaan wel oppassen, dat ik jou niet meet
alleen

alleen in myn voorhuis laat, leefde men hier zoo voor
dezen?

Jou rechte bloods, nou hoorden je de gelegenheid waar te neemen,
die komt je zelden zoo zuiver voor.

Maar, wat schort de Moffin?

Z E S D E T O O N E E L.

MARTYNTJE, HANS, STOFFEL, JAN.

JAN.

J Onfer 't is mir zo euvcl in dem balg, 't is wan ich al mier bin-
nenst schol oet min hinderst looten glien voorwoor,
On das smeirig beir dats begint al te wellug inuen balge te mooken.
Jonfer, woli mite regte wifen.

HANS.

Loop aan de galg, jou stoute Moffin.

MARTYNTJE.

Ei! men hoorde onbekende lui ook te regte te brengen, mag jy dat
niet lyen?

STOFFEL.

(Mofferyen.

Hiet jy ze onbekend. Wel 't is een Moffin, een Moffin, zeg ik, uit

MARTYNTJE.

Meisje, je moet op de plaats weezen, de achter deur uit, als men
eerst uit zyn land in een vreemd komt, 't is of men niemen-
dal en weet.

(het zekreer,

Piternel, breng Gebina, zo zal voortaan nou jou naam zyn, eens op
Se moet haar dingen doen.

STOFFEL.

Gebina zeg ik 'er reegen.

MARTYNTJE.

Ja zo verander ik al de Overzeeze naamen, die haar laaten door my
besteen.

JAN.

„Hans, duurt het niet lang, konnen ze hier niet haast weezen,

HANS.

„Je moet 'er agter noch wat op houwen, 't heeft zyn reën.

MARTYNTJE.

(an binnen.

Hoe is, 't Jongens, of heb je noch niet genoeg ingenoomen?

Je lui staat hier of je gek waart, of ben je al aan 't droomen?

Of heb je van de nacht niet geslapen? zeg, Keerel, dat ben ik van jou
niet gewend, hoe ben je nu zo dof van geest?

Je bend altoos geen Liefhebber van een Vrouwenfch, maar van de
bierbank wel het meest.

Kom nouw na de Meisjes, en maak 'er wat pleizierig, of ik zal je al-
te maal gelijk, het huis uit boenen.

STOFFEL.

Dat hoefje me niet te recommandeeren, Martyntje; ik val al liberaal met zoenen;

Maar 't zal flusnoch beter val hebben. Daar moet noch wat in, en voor al wyn.

Hans, dat gaatje weêr na achteren.

Stoffel binnen.

MARTYNTJE.

Wel mag men zeggen dat een Snyer een halve brui moet weg hebben, zal hy vrolyk zyn.

HANS.

geeven.

Hy wil maar zeggen dat de wyn aanleiding tot de vreugd komt te

MARTYNTJE.

Hy is vrolyk genoeg; ik zag geen klugtiger Snyer van al myn leeven.

ZEVENDE TOONEEL.

LOBBERIG, HANS, MARTYNTJE.

LOBBERIG.

Martyntje, daar het die duivelze Mofin gespoogen. Anne Elizabeth kreeg een gulp; 't is 'er niet af te krygen; 't kleeft aan als pik,

En het stinkt slimmer als een verrotte Fransman. Zie ik, ik

Kom 'er noch genadig af; 't is maar een weinig over myn voorschoot en schoenen.

MARTYNTJE.

Daar zo veel bohy niet van gemaakt; dat kan je 'er makkelyk weêr

HANS.

(af boenen.)

Daar dien ik by te weezen; ik val meê wat nieuwsgierig.

LOBBERIG.

Hans binnen.

Ik vreedden 'tal; want zcriep, min heuvel doet mik zoo wec.

Dat hebje van al dat Overzeeze Moftegebrui; zy neementje, al wat ze kunnen krygen, slegts meê.

Ja wel, ik moet 'er evenwel nog om lachchen. Daar is Anne Elizabeth ook. Anna, waar hebje die Mofin gelaaten?

ACHTSTE TOONEEL.

LOBBERIG, MARTYNTJE, ANNA ELIZABETH.

ANNA ELIZABETH.

Dat bakbeest zit agter. Ik weet niet hoe een eerlyke meid met zo een Noorin mag praaten.

LOBBERIGH.

Ha, ha, je zoud 'er heuvel wat vast gehouwen hebben.!

ANNA ELIZABETH.

Jymogt by me gebleeven hebben, en haar achterheuvel vast gehouden hebben, dan had je 'er zo goed koop als ik 'er aangeraakt.

MAR-

Van MEISJES en MINNEMOERS. 19

MARTYNTJE.

Ei, laat ze 'er hart wat ophaalen; het ze 'er bespoogen, 't is reedelyk dat ze 'er zelfs weêr schoon maakt.

ANNA ELIZABETH.

Je hebt goed zeggen, Martyntje, had ik toch hier gekomen, en Ceely maar alleen gelaaten;

Zy zoekt doch haar vryigheid. Nou wed ik dat ze al weêr van dat trouwen praaten.

Ze het Hans al binnen. Ze zyn wis al aan malkander vast.

LOBBERIG.

Deed ze myn zin, zo zou ze noch wat dienen; de verstandigste houwender uit die last.

Maar, Martyntje, hoe kom ik nou met fatzoen uit myn huur? wat zal ons wyf, zoo ze 'er hoord, rementen en baaren.

Want, ziet, ik wilder van daan.

MARTYNTJE.

Daar heb je gelyk in, kind, ik zelje dat wel klaaren, En dat hoe eer hoe liever; maar ik heb het al gevreesst Doen ik 'er jou besteede; maar wie zou denken dat het was zulk een beest?

LOBBERIG.

De lui achten de Meisjes langer of 't honden waaren; men hoor-den ze ook zo niet te kwellen.

MARTYNTJE.

Die andere twee, die achter zyn, die moet ik ook een beter bestellen, Die hadden 't ruim zo slim als jy, en waaren gestadig mee onder 't kruis.

Maar, Lobberigje, jou heb ik verzien; beurt het maar weêr datze kyft, zo loop maar dryvend uit den huis.

Ik weet een Weeuwenaar voor je, met een kindje, daar zal jy Governant weezen.

LOBBERIG.

Een Weeuwenaar? en ik Governant?

MARTYNTJE.

O! 't is zulken fynen broeder, de deugd staat in zyn trony te leezen. 't Is waar, eer hy getrouwt was, liep hy met zekere Juffrouw uit de Stad,

Maar brogtze binnen veertien dagen weêr tot 'er ouwers, ongemo-lesteert, dat je 'er vat.

LOBBERIG.

Ging dat zo heen, Martyntje, kwam het niet onder de menschen?

De BESTEEDSTER

MARTYNTJE.

Zy was datelyk de Bruid met een ander, wat kon de Vader meerder
wenschen,

En de Bruijom was ook in zyn schik, en heel niet bedroeft,
Hy het een schoone jonge Vrouw, ervaren in 's werelds zaaken en
beproeft,

Zy zal hem niet onnozel in die . . . . maar nu zullen ze ons achter zit-
ten wachten,

Dit heb ik je noch te zeggen, doe als ik in myn jonkheid, en wil niets
achten;

Je moet denken ik heb in myn jonkheid ook al veel versmaade woor-
den gehoord,

Maar ik dacht raas wat heenen, en wees 'er myn achter-poort.

Trek het jou maar niet aan, en wil je niet eens verweeren,

Of ze Verkent of Hoert, wis je was je, dat brand geen gaaten in de
kleeren.

ANNA ELIZABETH.

Wy bedanken jou, Martyntje, voor jou onderrichting en goede raad.
Zeeker, zo een Besteedster mag wel Matres weezen.

LOBBERIG.

Niet waar, Annaatje, niemand zouw men 'er beter toe kunnen kie-
zen, want ze het zo een liefelyke praat

Overder, ja eer ik je kon Martyntje, zo heb ik dit wel hooren van je
zeggen.

En dan moesten de Meisjes eer je 'er verhuurde, zoo een maand drie
vier by jouw School leggen.

MARTYNTJE.

Meen je zo een Avond School als wy tegenwoordig houwen, dan
zou ik een hoope Schoolieren krygen, dan kreegje wel mee
als Ceely, het trouwen in 't zin.

Nouw ik wist al weer taad met je.

ANNA ELIZABETH.

Wat doch Martyntje?

MARTYNTJE.

Ik zou jou nit hylke.

LOBBERIG.

Doe je in die Negorie ook?

MARTYNTJE.

Wel ja; het scheelt my niet, of ik met aanraaden, of bestee-
den de kost win.

Left liet ik noch een getrouwt Man, by een van myn Meisjes leggen,
't Is dat 'et nou juist in de reeden te pas komt, anders zo zou ik dat
juist zo bot niet zeggen. Ik

van MEISJES en MINNEMOERS. 21

Ik vond ze op straat, en nam ze beide mée na myn huis; maar nou
mogtje ligt denken, dat ik 'er zulks ried.

Neen, ik hou wel zulke slapers; maar aanraden, daar hou ik me
buiten; ziet dat doe ik niet.

De Meisjes vallen zo vies nu niet, daar helpt geen meer t'of raaden,
LOBBERIG.

Je kent euvel kallen, 'tis of je door de Meisjes gekroopen had; of
spreekje nou alleen van de kwaaden?

MARTYNTJE.

Neen kind, ik spreek vande goeje, de kwaade zyn hier van bevryd;
Daarom moeten die eenwig dienen, aangezien haar yder een myd.

ANNA ELIZABETH.

Dan wil ik noch liever een kwaaijen als een goeijen weezen.

MARTYNTJE.

Jy zoud 'et je al murwtjes laten. . . . jy bend noch wel te beleezen.

Jy zoud Immetje van Durkerdam slachten, die met Ruth Klaas van
Watergangs knecht praate een heele nacht in de kombuis.

En kwam met de vroege morgen haar Mortje weer zuiver thuis.

Op de Waterlandsche Meisjes is altoos geen staat te maaken.

Want worden die bestruift, zy weeten noch altyd weér voor Min-
nemoer aan te raaken.

Kom, ik moet het manvo'k by je sturen, en zien of ik je niet wat
leevendig kan laten maaken, 'tis of men hier dut.

Maar, waar is Stoffel?

ANNA ELIZABETH.

Die zit in 't hoekje vanden haart, met een kan bier tussen zyn
benen, en rookt toebak.

MARTYNTJE.

Tut, tut.

Nou rooken, dat komt nou niet te pas. Nu moet men wat speelen
en mallen.

Martyntje binnen.

LOBBERIG.

Men hoord hem stom en doof, zo kan dat Martyntje kallen.

Ik magze zoo wel een reis hooren. Ja dat praaten is ook, gelyk wy
daar datelyk zeiden, haar kunt,

Daar ze de Meiden mée van de luiden af troont, en behoud haar
gunst.

Ze mag jou by de Weeuwenaat bestellen.

ANNE ELIZABETH.

Ja was het dan te deegen.

Ceely is gelukkig. Was 'er iemand die me trouwen wou; want daar
hangt men hoofd mée na, ik liet hem niet verleegeu.

't Verdriet een mens langer de voetveeg van een ander te weezen ;
neen, ôneen!

Waar je woont, en hoe je woont, altyd hebje moeijelykheên.
Woonjedaar Dochters in huis bennen, daar heb je net zoo veel com-
mandeerende Vrouwen.

By een Weeuwenaar, daar kan je jou onmogelyk buiten opspraak
houwen.

De lui kyken na wat je om en aan hebt; 't is van zyn Vrouw zeggen
ze, dat draagt ze geenzins om met.

By een Weduw zonder kinderen, dat is nog erger verdriet ;
Je bent er slimmer als in een Klooster, want daar hebbenze zomtyds
noch heilige daagen.

Daarom heb ik de brui van dienen, en wou het liever eens waagen,
En trouwen; want hebje een man, je hebt ook iemand die voor je
spreekt.

LOBBERIC.

Dat's waar; maar je rept niet van al de swarigheid die 'er in steekt.
't Schynt zo wel wa: : het byllaapen zou een mensch niet hinderen,
Maar denk eens op het end: de kinderen, ô die kinderen
Verbruient! met dat te denken, dan gaat het minnevier uit.

ANNA ELIZABETH.

Wisje wasje, zou men zulke gedachten hebben? hoe men, kornuit,
Zou men, uit schrik voor kinderen, het trouwen staaken?
Dan is 'er niet vermakelyk in de wereld? hoe meenigen bly'en dag,
ja vrolyke nacht hebje? al zulke zaaken
Heeft het Huwelyk in. Maar hier af wat moois verhaalt,
Byzonder tegen jou, terwijl je zo op het trouwen smaalt.

LOBBERIC.

Hou jou vertellingjes liever by je: 't Huwelyk is immers een kom-
merlyk en verdrietig leeven;
Het zyn malloten en zottinnen, die zig in zulk een onrust, hartzeer
en moeten begeeven;
Ik dien liever. In het dienen leeft men buiten last,
Men eet en drinkt op een ander mans beurs; maar aan het trouwen
daar is te veel aan vast.
Ik heb noch lust in 't dienen, terwijl ik noch jong ben van jaaren,
Met dat edel dienen is 'er noch eenstuivertje over te gaaren,
Inzonderheid als je de merkt-gang hebt, je leeft als een Princes buit-
ten zorg,
Daar dingje de lui 't hemt uit de naars, daar haalje watterborg,
Ik heb 'er zommetjes by konnen avaneceeren.

ANNE ELIZABETH,

Ja, komt dat dan eens uit! hoe dan toe?

LOBBERIG.

Wel 't is geen schand, de meeste Meiden doen 't nou, hoe komenze
aars aan die mooije kleeren?

Ieder kan wel giffen, dat men van een veertig of vyftig guldens niet
veel over houwen kan.

Daar zyn wel flegt-hoofden die hier af niet en weeten; doch die weeten
nergens van.

ANNA ELIZABETH.

Dat noemenze evenwel dievery; en 't is ons eenige buiten kansje, ja al
ons geluk.

LOBBERIG.

Hola! ik weet noch meer: komt jou Heer of Jufvrou te overleijen,
Je word met nieuwerouw verzien, ja met dubbelde, kanje je maar
wat vleijen

Of jou bedroeft aan stellen, en gaan leggen huilen op de kift,
Noch eeten noch drinken. ja, Annaatje, armoe zoekt list.

ANNA ELIZABETH.

Dat 's waar, kon men het altemaal zoo ras bedenke.

LOBBERIG.

(believen,

Woonje daar iemand word gevryd, hoe zoeken jou de Vryers te
Wat krygje al steekpenningen voor boodschappen en Brieven.

Wat krygje al van haar, voor het af en aanraaden al te met,

Ja Kind, ik kan een Meid, die haar Jufvrou, met de Vryer hulp
te bed,

Die 'er daar na noch mée deur liep, daarze tuffchen de zeeven en
acht honderd gulden mée heeft gewonnen,

Waar mée dat ze datelyk een Koufe-winkeltje heeft begonnen,

Daar ze heel wel byftaat, en dagelyks noch profpereert,

Van hoog en laag aangesprooken, en van ieder een getefpekteert;

Ja, ze is nu al in 'tbelt van de Stadt gaan woonen.

ANNA ELIZABETH.

Zoo een verje zou me ook wel lyken, ziet zo wou ik my ook
wel laten loonen.

Doch geld op te fleeken . . . . maar daar komt de Bruit aan. Celitje,
hoe kanje van jou Hansje of?

NEGENDE TOONEEL.

CEELY, ANNA ELIZABETH, LOBBERIG.

CEELY.

E I! ze mogten dat malle praaten met de Moffin wel laten, 't gaat
al te grof.

Nou, Lobbrigje, flus zeyje van jou Sinjeur, die wouje ergenstoe
dwingen.

Laat 'et ons nou hooren , wy zyn liefhebsters van zeldzaame dingen.

LOBBERIG.

Ik docht 'er niet meer om ; maar ik vertelden 't liever niet.

CEELY.

Wiske de waske ; je maakt ons niensgteriger ; wat is 'er geschied ?

LOBBERIG.

Welaan, ik zal je voldoen ; je denkt aars noch slimmer als van buiten de kerke te trouwen.

Onze Sinjeur was een oud Vryer , die met twee Meiden huis ging houwen.

Myn makker had 'er al zes jaaren gewoond : zy was met my wonder in 'er schik.

Wy hadden noit vercheel zamen , zo zy wou, zo wou ik.

Ja, wat ze wist, dat deelde ze my mee. By exempel, als Sinjeur 's avonds op zyn comparatie moest besonjeeren ,

Datze dan gewend was een lekkere pot met Candeel te prepareeren , Hoewel hy ginder gerust zat te kitten , met de sleutel van de wyndel-der in zyn zak.

CEELY.

Een Meid die honger of dorst heeft , en geen kans ziet iets te knarpen , dat is een regte luije lak.

Al hing de Kelder , Provissie kamer , en Schapry vol slooten , 'k heb honderd vonden

Om de lui te loeren , om wyn en booter.

LOBBERIG.

Ja , ze had dat ook al onderwonden

De sleutels in loot at te drukken , en na te laten maaken door de Smit.

Je lacht 'er om, Ceelitte , daar gebeuren noch al wonderlyker dingen als dit.

Terwyl wy dan zaaten , en roerden de pot , hoorden we bellen ; De Kandeel was pas gaar ; maar dit kwam ons geen kleentjen ontstellen ,

Myn makker liep na vooren , en liet my zitten by de Kandeel.

Denk hoe ik te moede was , doen ik Sinjeur hoorde rochchelen ; ik zei niet veel ,

Maar nam een kort besluit , en bracht de pot by den ontfanger van de verteerde kosten

CEELY.

't Was evenveel hoe je ze kwyt raakte , als jy 'er jou maar van verlossen.

LOB-

LOBBERIG.

Ik dée myn uiterste best, en zocht ze te laten vallen door de bril;
Maar de pot was te groot, ziet als een ongeluk juist weezen wil,
Ze bleef in 't gat zitten; wat weer dat ik deed, ik konder haar ook
niet weêr uittrekken,

Ten minsten zo schielijk niet. Toen dacht ik, nou is 't verbruid,
Hier zal 't alles uitlekken.

Gelyk ik dacht, zo beurden 't. Hy liep als hy gewend was, op die
zelve trant,

Na 't huisje, en ging in de heete Kandeel zitten; en hoewel hy met
het podagra gebruid was, zo had hy doe noch van 't dan-
zen verstand,

Hy schreeuwde, als een besetene, moord en . . . .

CEELY.

Wel was hy daarom zokwaad, en niet te bet oomen?
'k Geloof dat zulks zyn achtertrony weinig is overgekomen,

ANNA ELIZABETH.

Dat 's waar, die geeft men zelden heeten wyn.

LOBBERIG.

Maar luister doch naar 't end.

Bedaard dan zynde, heeft hy zich tot ons gewend,
En zei, ik zal 't je niet vergeeven, dat zweer ik jou.

ANNA ELIZABETH.

Wel houd je van de gekken.

LOBBERIG.

Voor dat je de kandeel in myn byzyn op eet, of je zult allebei datelyk
vertrekken.

ANNA ELIZABETH.

Dat mogt hy met zyn vrienden doen.

LOBBERIG.

Je praat zowat; hy wees ons het vierkante gat, en dat zonder huur.

Eindelyk; want dat kibbelen duurde wel een volslaagen uur,

Veranderde hy het vonnis, en daar was hy niet van te verzetten.

Dat was, wy moesten oog getuigen zyn als hy zyn zelfs met oly
en gist ging betien.

Ik zeg, het was een drommels tydverdrijf voor ons.

CEELY.

Waar blyven ze?

(lang.

Ze zouwen hier komen; maar me dunkt het duurt al wat

ANNA ELIZABETH.

Vrees je dat je jou Hansje verliezen zal? me dunkt je word al bang.

B 5

CEELY.

CEELY.

Al weêr van Hansje ?

Maar, Anne Elizabeth, hoe kom je uit je huut? of meen je niet meer te dienen?

ANNE ELIZABETH.

Dat ken je haast denken, ik liep 'er uit op myn bienen;
'K wor dat remente van de lui al moe, en dat revelen van de pacht,
Van die verbruide pondgroot; van dat zarren dag en nacht,
Van die verwytingen, die ze je op 't brood leggen, die je moet hooren:
Endan aan 't reekenen; zeltig gulden heb ik 'er tot loon beſchooren,
Zes geef ik aan pagt, en honderd vyftig ſtel ik voor de koſt,
Zogrof maken ze 'er, en daar was ik geaag van verloſt.

Ik zou mé wel willen hyliken; maar 't is gevaarlyk hem zo jong
by de man te begeeven;

Want je bent bedurven, zo je met een dronke vent moet verſlyten
jou leeven.

CEELY.

Wel nou de goeijen.

ANNE ELIZABETH.

De goeije zynder als de witte Ravens die men zelden vind.

Want waar is nou een rechtſchapeſn keereel, die eendienſtmeid de koſt
voor wind.

En gaat het in 't eerſt niet zo voorſpoedig als ze wel dachten,
Dan is 't naar Ooſt of Weſt-Indien; men werd zoldaat, dat 's beſt
dat wy verwachten.

Of ze laaten de Vrouwen wel zitten met een kind vier of vyf.

LOBBERIG.

Hoe wil je 'et hebben, Anne Elizabeth? 't dienen hebje geen zin in,
en trouwe, zeg je, heeft ook niet om 't lyf.

Ga dan op je zelf woonen, gevalt het jou beter; dan doet men al wat
men kan wenſchen;

Dan wordje niet begraut nog bedilt van overgeeeve dettele menſchen;
En doe je dan al iets dat niet en betaamt, noch geen eerlyke Meiden
palt.

Ken je zelve maar zwygen, het ſtrektje noit tot laſt.

Of ga je in een Speelhuus verhuuren op de Zeedyk; daar heb je eerſt
ſchoone daagen,

Dan benje altyd vrolyk, en drinkt en klinkt als de beſte; dan hebje
noit reden om te klagen;

Alle avonden wordje byzonder opgeſchikt; en benje onder 't joelen
en rammeien bekwaam,

Om de een of de andere Moſ de beurs te luizen, je krygt 'er in 't
huis

huis een groote naam :

De Kochchel onzietje zelf ; want je bent van zyn gaauwste bijen

CEELY.

Anne Elizabeth, doet dat altyd niet ; zulk een manier van leeven, zou ik, waar ik als jy, mijen.

LOBBERIC.

Laat ze dan een kamer voor der huuren, en daat stil woonen gaan.

CEELY.

Als ze dat uitvoeren kan, dan zou ik 'er dat ook kunnen raân ; Maar daar hoort zoo veel toe. Nou, jy hebt ligt met dienen al wel wecten te zeegenen.

ANNE ELIZABETH.

Hoor, Ceely, wy moesten malkaar hier zo niet bejegenen. Wy spreekten onder ons ; het eene woord haalt het aâr uit. Jy bent immers ook zoo zuiver niet, jy weet mé wel wat het dienen beduid.

Waar zou jy aârs zulke fyne strikken van daan haalen ?

LOBBERIC.

Laat het blyven ;

Hier in 't huis malkander niet te verwyten, nog te kyven.

CEELY.

Ik zie wel dat ons gezelschap achter blyft ; ik gaa eens na haar zien.

Ceely binnen.

ANNE ELIZABETH.

Ze begint al te natuure ; ze moet na 'er Bruigom toe ; ja ze gaat, en laat ons hier allien.

LOBBERIC.

O laat 'er maar loopen ; ik ken 'er voor een van de grootste labbekakken :

De heelen dag loopt ze met 'er kind op 'er arm, by 'er zoort, by diergelyke luijelakken.

Daar by is ze noch zoo lui, ja zo lui als een Stads Metzelaar, en ze staat 's morgens niet op, altoos voor acht uren niet.

Evenwel houd 'er Jufvrouw nog veel van 'er, op dat ze 'er geweldig na de oogen ziet.

't Is een oogendienster in folio, een sikkfloister, die haar alles wat 'er by de buuren omgaat, doet wecten.

ANNA ELIZABETH.

Ja, kind, dat 's de Duivel, daar zyn de meeste Jufvrouws nou mée bezeeten.

Dit houwen daar expres drumpel-meiden toe, om over al te bespieden, hoe 't 'er wegens de Meisjes toe gaat.

Zo wy 'er ons niet tegen zetten, ik zie van dag tot dag verergeren dit kwaad.

Ze zullen ons noch eindelyk voorfchryven, hoe veel men 's middags en 's avonts zal nutten

Aan errete en boonen, waterenbry en grutten;

Je weet wel, haar Jufvrouw was 'er voor deze ook maar de Meid.

Ik heb geen respect voor die gemaakte Jufvrouwen die eerst Meiden waaren.

LOBBERIG.

Waar toe hier meer afgezeid?

Wy kunnen doch de zothed van de weeld niet veranderen; best is 't te fwygen,

Om dus onverftandig praatende, niet eenige mée aan den hals te krygen,

Die Meiden hebben getrouwd, niet en hair beter al wy,

Schoon ze lustig in 't geld rammelen, en gaan in 't zamt en in zy.

ANNA ELIZABETH.

Vaar je zo voort, je zoud my ook kwaad maaken; ik wil 't niet hooren.

Waarom diend men anders, als op een aardige wys zich ergens in te booren?

En een ryke Vryer of Weeuwenaar te trekken in het net?

Waarom zich zo oppelchikt, zyn kapje zo frai gezet,

En zyn beste chitie rokken en gevlamde kousjes alle dagen gedraagen?

LOBBERIG.

Wel, dat ik draag, dat draag ik om me zelfs. Maar, Anne, ik zie daar iets, derf ik 'et je wel vraagen?

Maar ik beding niet kwaad te worden. Me dunkt, je bent zo wat . . . . dik.

Moer je ook in de kraam? 't is gezeid niet kwaad te worden.

ANNE ELIZABETH.

Wie! ik, ik?

Ik in de kraam moeten? met wie doch zou ik zo leggen mallen?

LOBBERIG.

Of 'et zyn leeven niet meer gebeurd was dat een Meisje was komen te vallen.

Wel houd je zo vremd niet, het beutd dagelyks al veel.

ANNA ELIZABETH.

Ik word beschaamd dat je zulks denkt.

LOBBERIG.

Ja, kind, het spreekwoord zeld, elk zyn deel.

Jy bent een Dienstmeid; en wat derven die niet beginnen.

Nu zeg het me, of ikje misschien kon helpen, en wat verzinnen

Tot je. . . .

ANNA ELIZABETH.

Dat het menichen hoorden, wat zouwenze niet meenen?

LOBBERIG.

Nu, nu, zo bedroefd niet; laat je raân.

ANNA ELIZABETH.

Dat ik een hoer was, en ik heb altyd voor een eerlyke Meid ge-
gaan.

LOBBERIG.

Neen kind, zo kwaad niet, ik zelder wel van zwygen.

ANNE ELIZABETH.

Doch of ik het al bedek, het is een zaak die zich zelf zal opdoen,
en blyven niet verhoelen.

Houd 'er by je, niemand weet 'er of als jy en ik, en die 't my gedaan
het.

LOBBERIG.

Laat my dat bevoolen.

Maar, waar 't niet beeter dat je 'et Martyntje zei, die weet voor alles
raad:

Die zal wel wat bedenken. (de Besteedsters, ze zyn toch de toevlugt
en zantinnen van de Meiden) in jou bedroefde staat.

Ik zeg, Martyntje, zal jou immers wel ten besten raaden.

Ik ben zeker met jou ziekte bekommerd en belaadend.

ANNE ELIZABETH.

Ik derf 't niet ruchtbaar maaken.

LOBBERIG.

't Is evenwel best dat wy 't Martyntje zeggen, die is 't alleen die
jou helpen zal.

ANNA ELIZABETH.

Dat hebje alsje met knechts verkeert; want zy zyn zeker de oorzaak
van onze val.

LOBBERIG.

Weg, weg, je bent 'er onnoozel aangeraakt. Zeg datje bent bedroo-
gen,

Datje trouwbeloften hebt; zo krygt yder een noch merje mēedoo-
gen:

Ja elk zal je willen helpen. Weg, je bent noch zo ongelukkig niet.

ANNE ELIZABETH.

Niet! zeker?

LOB-

LOBBERIG.

Neen. Want kom je uit je Kraam-bed, het is alles voor wind en voor stroom, Anna Elizabet, ziet.

Je dient voor minne, je bend blank en pouzel, wat hebje dan al vermaakjes,

Je ryd in een Koets met myn Heer, en Mevrouw, je komt op mooie Hofsteên en al zulke zaakjes.

Je eet gezoû en gebrâû aan een tafel, je drinkt zoo wel als zy, Rinze wyn met zuiker, of naarfen van Candy.

Je slaat niet een hand aan 't werk, des winters laatje jou keurslyf en onderrokken warmen,

En je stiert niet als wel gewatmde melk met gepelde garst, en vyf of zes guldens bier over dag in jou darmen.

Ja, je krygt altyt het lekkerste beetje, want dat alles diend tot maaking van goed en veelvoudig zog,

ANNA ELIZABETH.

En droogt dat dan eens op, wat voordeel, Lobberigje, heb ik dan tog.

LOBBERIG.

Dan benje weêr goed, Moer, om je voor drooge minte verhuuren.

Daar komt Cely en Martyntje, die zal met 'er kuuren

U alle zwaarigheid uit het hoofd praaten, en dat onder een glaasje wyn, Veritroosten, en belooven u, in alles behulpelyk te zullen zyn.

TIENDE TOONEEL.

MARTYNTJE, CEELY, ANNA ELIZABETH,
LOBBERIG.

MARTYNTJE.

JA wel! men kan 't Manvolk, als ze aan 't rooken zyn, met geen brandhaaken daar afhaalen,

't Is of ze met de pyp in de mond gemaakt bennen. maar ik zal 't Stoffel wel betaalen,

Dat hy zoo droomig zit, maar, Celitje, hoekwam je uit?

CEELY.

Daar had ik al werk mêt, eer ik 't bedocht, hoe is een Meid ook gebruid.

Nouw heb ik 'er wys gemaakt, dat ik op 't hoetjes maaken ben, by een van myn Vrinden,

En dat ik 't niet verby kon. als ik uit weezen wil, dan kan ik 'er zo
wel

wel als de beste, een leugen op de mouw binden.

Eens kwam ik een heele nacht uit, met te zeggen, dat myn zusters
zoon op sterven ly. een leugen in nood is niet kwaad.

Als wy dat voordeel niet en hadden, dan was 't voor de Meiden een
elendige staat.

MARTYNTJE.

Anna Elizabeth, jou heb ik eens hier op de grafs, in een Huur be-
steld, hoe lang is dat wel verleeden?

ANNA ELIZABETH.

Dat's nouw ruim een Jaar, maar dat ik daar van daan ging, dat
heeft zyn reeden,

Daar kwam veel volk op een bezoeksje, die maakte gestaadig het
huis en trappen zoo vuil, dat 'er my verdroot, en ik
moest het altyt even zindelyk houwen. Dan schonk men
'er de Kofje en Thee;

Endan aan 't dobbelen en speelen, en 't Kaartje ging 'er gedourig
om, ja men dansten 'er wel mee.

CLELY.

Wat zei de man?

ANNA ELIZABETH.

Niemendal, en kwam die niet in, zo blevender zomtyds (zelf te-
gen de Ordonnantie van 't bezoek, wel eeten.

Dan moest ik by nacht de schotelen wassen, en schuuren de speeten.

De droes mogt zo dienen! Nu woonden ik wel beeter, dog dit wyf
was weer arg en doortrapt,

En ziet, gelyk men zaid, met honderd oogen, zo dat men 'er zel-
den tet ontknapt.

Hoe heeft ze me wel geribbezakt, hoe heb ik my ook al laten
kwellen,

Want in het rekenen wil ik 'er wel tegens de beste Snyer stellen,

Met al zyn itemme; dog al was ze scherp, en zoo syn als rag,

Ik heb 'er echter nog meenigmaal bedroogen, daar ze by stond, en
het zag.

Terwyl ik alles, wat ik in een heele week uit gaf, moest op teeke-
nen.

Doe had ik winst op winst, en op geenderhande wys, is dat na te
rekenen.

De Markt-gang die het daar na by, die geeft te sooberen winst,

Het ander komt by groote plokken in, by schellingen op het minst.

MARTYNTJE.

Doen ik diende waar 't noch beeter,

De BESTEEDSTER

ANNA ELIZABETH.

De lui weeten nu al te wel wat het goed al kost, in het huishouwen;
Zedert men alles aan de deur heeft kunnen kooppen;

CEELY.

Ja, trouwen.

ANNA ELIZABETH.

Dat schreeuwen op straat, behoorden verboôn te worden in deze
Stad.

LOBBERIG.

Verzeeker, men moest de Magistraat maar zeggen, dat 'er de Meis-
jes, en inzonderheid Anna Elizabeth schâa by had.

Die wou wel dat de Straatloopers aan de deur; niet een duit kondé
winnen.

ANNA ELIZABETH.

Heb ik het niet gedacht, dat als ik sprak: Jy weder zoud beginnen.
Ik verwyf jou immers niet datje de wyn zo gaaren dínkt voor 't vat.

LOBBERIG.

Kinderen, dat 's een zaak; dat de Meid garen wyn drinkt, dat durf
ik zelf wel verhaalen. Verwyfje me dat? (der:
't Was in myn eerste jeugd; ons volk had heele zoete wyn in de kel-
Dus proefden ik altyd als ik tapte; doch de wafem besloeg het glas,
eerst schoon en helder.

Dat heb ik nou zederd al geleerd; maar wist het in die tijden niet.

Onze Jufvrouw zei: je tapt nimmer of je neemt 'er jou deel af: ik
wenfchte wel datje dat liet.

Ik leid 'er op 't ontkennen. 't Is wel zei ze, ik zal het jou zelf doen
bekennen.

Doch wat raad? de wyn was te zoet; en onmogelyk is dat proeven,
voordie 't wat graag doet, af te wennen.

Ondertuffchen had die feeks de roemer rondom de rant op een tinne
teljaar boven de kaars gehouwen en swart gemaakt.

Ik onnozel, tap en drink als vooren; en het swart waar als een cirkel
om men neus en wangen geraakt.

Ik kwam niet boven, of ze vraagt datelyk of ik weêr uit het glas
had gedronken?

Ik heeten 't 'er liegen. 'K zal 't wyzen, zaid ze, en deed my in een
spiegel zien; daar stoud ik te pronken;

En zy viel met 'er gezelschap aan 't lachen. maar, dat ik nouw ook
jou leed

Verhaalde aan Ceelitje, 'k meen van die Sinaas appelen, met een prikje
door de traly, dat niemand als ik en jy weet.

Of van die Souzyzen.

E L F D E T O O N E E L.

STOFFEL, ANNA ELIZABETH, CEELY,
MARTYNTJE, LOBBERIG.

STOFFEL.

Hou doch eens op met die zaaken van zo klein belang; spreek jy eens een woord, Martyntje.

MARTYNTJE.

Wel, jy laat'er krakeelen, jy hond 'et met de toebak en met het wynje.

STOFFEL.

Nou, Martyntje, nu zal ik 't verbeeteren, en toonen eens wat ik kan.

LOBBERIG.

Was'er maar wat meer te vreten en te zuipen, dan was Stoffel weer een man.

STOFFEL.

Dat's waar, dat eten en drinken doe ik liever als dat verdrommeld naaijen.

LOBBERIG.

't Is noch al vry wel, als men een Snyer met eten en drinken kan paaijen.

MARTYNTJE.

Anne Elizabeth, wat zei je flus van jou Heer? hiel hy zo veel van zyn nicht?

ANNA ELIZABETH.

Ja meer als van zyn eigen Vrouw: maar ik liet het nooit blyken; om zyn steekpenningen bleef ik hem trouw en dicht.

MARTYNTJE.

Eer heb je in jou hert, Anne Elizabeth; swygen en spreken op zyn tyd, dat word voor groote wysheid gerekend.

CEELY.

Dat ik, dat in ons huis wel gebeurd was, had opgeteekend, Het zou een History zyn, grooter als die wydloopige Roman Van de vier Heemskindereu, of van Malle Gys. Nu dar's voor de gelcerde; daar weer jy lui niet van.

STOFFEL.

Martyntje, je zegt van my; maar ik zeg nog eens, dat ik dat Drommels teemen wel zou verrylocken.

CEELY.

Ik woonde eens by lui, daar was de zuinigheid ver te zoeken, Daar speelde men alle daagen pannetje ver: de man stulte ook niet veel; al de Meisjes die hy moest passeeren, keek hy na de krop.

C

Daar

Daar liep wel zo veel door 't gootgat, dat 'et alles haast was O. P. op.
Toen ik dat zag, ging ik myn biezen pakken, en gelyk ik nader-
hand heb vernoomen,

Dat ze my haast volgden, en ze speelden bankerot; jy plagt 'er in
die tyd wel te koomen.

Martynje, doen ze daar. . . .

MARTYNTJE.

Ik weet het wel, daar men dag op dag te wafelen bakken zir.
Daar men de booter met zuiker en kaneel bestrooide, en braaden
aan 't spit.

STOFFEL.

Zo jy lui niet op en houd, zal ik ook eens van de Meisjes begin-
nen te praaten,

Maar je houd me de bek met spys en drank open, en daarom moet
ik het laaten.

Maar, anders ik zou. . .

ANNA ELIZABETH.

Jou luizige Snyer, jy weet ook al wat van de Meisjes, doe je Vaat?
Je bend van de lui, die 'er gebieken op 'er rug draagen, en ze zicut
altyd die van een aar.

Dat ik eens van de diefagtige Snyers begon, ik zou geen end aan myn
verhaalen krygen.

STOFFEL.

Daar hebben we 't al! hoe makkelekryg je, dat goed aan 't spree-
ken, maar wie duivel zal ze doen swygen?

ANNA ELIZABETH.

Hoe vaart jou Miestre? durst hy nouw wel meer lappen, door 't
oog van de schaar haalen, zedert dat hy dat Storytje in de
Almanak las?

STOFFEL.

Wat Storytje?

ANNA ELIZABETH.

Ik hoor wel dat je 'et niet weeten wilt, nou loof ik te meer, dat
jy 't zelf, of jou Baas was.

Jou meester dan, lag dood krank, en doe hy meende dat op 't ster-
ven aan kwam, en dat hy moest verscheijen.

(Stoffel, nou hou je zo mal niet,) hy riep jou by hem alleen, in een
kamertje met jou beijen.

Hy deed zyn biegt, en hy vermaande jou, dat je jou van 'r steelen
moest af houwen, want hem docht, hy zag niet als vlag-
ge van allerhande koleur.

MARTYNTJE.

Zo Anna Elizabeth, defendeerje nouw, dat het hy 'er veur.

ANNA ELIZABETH.

En 't waaren juist de lappen die hy gestoolen had, zeg my eens, waar zouwen de Snyers anders zo ryk door worden?

STOFFEL.

Houw op, Annaatje, het is me leed dat ik 'er jou toe porden.

ANNA ELIZABETH.

Doe hy weer gezond wierd, stal hy weer voor den drommel weg: Een nieuweling zei; die dat taken nog niet gewent was, Meester, denkje nog wel om al die kleuren, doe je op ster-ven ly; 't is om best wil dat ik 't zeg, en dat ik jou knecht bin.

Weg, zei de baas, en mit haalden hy zo een end swart laaken, door 't oog van de schaar in zyn Hel, en zei, die kleur was 'er niet in.

MARTYNTJE.

Ja 't is of de Snyers tot steelen zyn gebooren,

Let op 'er vingers, ze staan der na.

STOFFEL.

Dan zouwen wy wel by malkander behooren.

Ik denk nog aan jou karbokse, want me dunkt dat ik nog al aan dat vleesch zit.

Maar, hoe kreeg jy zo een paterstuk van 't Spit?

MARTYNTJE.

Al lang genoeg! Hans, Hans, waar blyfje?

HANS uit.

Hier ben ik al, is 'er wat van jou dienst?

MARTYNTJE.

Is dat vrolyk weezen?

Kom, je moet met ons zingen of danffen, zo deed men immers voor dezen.

Hans, vat Ceely eens by de hand, laaten wy jou geswintheid zien.

HANS.

Strak, strak, dat kan zo schielyk niet geschiën.

Wat drommel! praatje van dantiën, wie zal 'er op zaagen?

MARTYNTJE.

Treffelyk! Piternel, loop eens na Kryn de lapper, je zeld vraagen,

Of hy met zyn Viool hier komen wil, is hy in huis, zo ziet,

Dat hy jou voort volgt, het is al negen, nu verzuimd hy niet.

Terwyl men na dezen tyd, in de Speelhuizen geen geklank mag hooren,

Haast je wat als een Meid, en kom ras weêr; je moet hem zien te bekooren. *Pieterneel binnen*

STOFFEL.

Goed, ik zal de Mofin terwyl ook van achteren gaan haalen; kom, Hans, helpme, en gaat meê.

MARTYNTJE.

Waar loopje lui altemaal?

Alle binnen, behalven Martyntje, en terstond weder uit, roepende te gelyk,

Haaring, haating, zoete Pekelhaaring.

JAN.

Oje! myn heuvit deut mik zo wee.

Moor scholle die tzwy hlike? hy verstyf zich bezukt op de Vrouws-luede. Jo, ich leuve, he sol wol ein Keunigs dochter krigen, as hier na gahn wol.

STOFFEL.

Het was achter niet te deege.

Gebyna, loof ik, zou in 't vuur gevallen hebben; ze was al van de stoel gezeegen.

Nou een spulletje geipeeld. Ik heb eens in een huis genaaid, daar speeldenze van Meduza.

Als ik Meduza roep, dan moet je houwen of je altemaal in steenen veranderde; zo als je dan staat zo moet je blyven, in die zelve postuur. Nu luistert 'er na.

Meduza. Goed. Dat's nu wel. Je moet 'er dan al tezamen op passen.

MARTYNTJE.

Daar komt Pieterneel; daar zie ik ze zaamen keeren.

TWAALFDE TOONEEL.

MARTYNTJE, CEELY, LOBBERIG, ANNA ELIZABETH, JAN, HANS, STOFFEL, PIETERNEEL, KRYN.

MARTYNTJE.

Zaag nu eens op, Monteur Schoenlapper, nu, Lobbrigje ter eeren. Een dansje op je zelfs, of met iemand uit den hoop, zo je maar wild. *Word gedanst.*

STOFFEL!

Dat hebben ze, by myn Sint Jochem, al wel geklaard.

MARTYNTJE.

Nu Stoffel, nou jy geen tyd hier verspild.

STOFFEL

STOFFEL.

(beginnen.)

Honorus Damus. Ik zing noch dans niet. Laat jou Pieternelletje eens
Of laat dar Overzeefe postuurje 'er eens laten hooren. 'k Moet zien
of ik op haar niet kan winnen.

Gebyna, doe most mit mi danzen. Ze houd'er of ze gek is; ze
spreekt niet een woord.

MARTYNTJE.

Pieternel, dat men jou dan altyd eens hoord.

JAN.

Ich wol met dy nigt kuyeren, i stinket van dat tugh dahr all ztad lue
sou van stinket, muskerie herse, men wol ons wol wies
mooke dar'er jo de wilde karte dryte,

Manich leuвет nigt, zi vretze zo lekker, zy mogen 't zelf wol schyte.

STOFFEL.

Nou, Gebina, zel je nou meê zingen of dansen? hoe zal het zyn?

MARTYNTJE

Je ziet wel dat ze altemaal zo leeven, dat leer ik haar altemaal; zo
doen ze by myn.

Heeft jou 't eeten al wat gesmaakt?

JAN.

Jo, jonfer, fry wol, al hupsk, al hupsk.

CEELY.

Ei, zie die styve hark.

HANS.

Ik moet met 'er wat praaten.

Je zult niet jeloers zyn, Ceelytje lief?

MARTYNTJE.

Je zelt die narrepoizen laten;

Ik wilze niet gefopt hebben.

HANS.

Mag ik met haar niet dansen, Martyntje? dat is verbruid.

JAN.

('er jo uit.)

Igh kan jo nicht danse, igh hab mien balch to vol gevretsen; ik tchei
Igh hab dei dreite van danse, laas ons zirze goon, un soepen ees omme
heersich hebbe jo enoeg gefretze; wies mi noe man woert
ich schol sloopen.

MARTYNTJE.

We moeten eerst noch wat plezier hebben; dan zal je slaapen
hier binnen.

CEELY.

Ik weet niet, ik heb altyd een antepati op Moffinnen.

HANS.

En ik geen kleinrje.

C 3

MAR-

De BESTEEDSTER

MARTYNTJE.

Laat de Meid met vrede, Stoffel, hoe heb jy 't in 't zin?

HANS.

Ik kryg nou ook lust,
G. bina zal met my dansen. hou altemaal je rust.

*Hans zingt.**Hy een dansje onder ons twee, wie zal hier de derde zyn, enz.**Waar na zy alle te gelijk dansen de dikkedrol.*

Ba zo ziet, daar had ik lust toe, nu ben ik al moe gesprongen,
Nou jy ook eens van je beste deuntjes, het gezelschap voor gezongen.

JAN zingt.

Vresen ont fousen, ont ein ander goet leeben,
Das hadter myn Vatter zoe ein erfdeel gegeben
Das smacht ic mich aus der massen zo wol,
Ik zouf mir int ein woche wel foustzyn mal vol.

HANS.

Wat zegje nu van die Mossin? Wel nu moet ik ook zingen, of ik word dol.

HANS zingt.

1.

Myn botelje gaat gloe, gloe,
Gloe gloe, gloe gloe, gloe gloe, gloe gloe, gloe gloe,
En myn keel die gaat loe loe,
Loe loe, loe loe, loe loe, loe loe, loe loe,
Ha! ha! 't is een vreugd te hooren zulk geluit,
't Klinkt veel beeter als Fiool en Bas of Fluit,

2.

Loe loe, is, by myn ziet 'er na,
Het beste dat ter Weerelt is la la,
Kom, gloe, gloe, weeran, za za,
Loe, loe, loe lo, lo la, la la, la la,
Ha ha! 'k hou veel van een volle fritte kruik,
't Is klink klaare reuzels in een mensch zyn buik,

3.

Hy al weer, loe loe, loe, loe.
Ik voel her druiven-zap tot darent toe,
'k Word die arbeid nimmer moe,
O! edel vocht gloe gloe, glo gloe, gloe gloe.
Ziet hoe ik dit kind zyn neersje veeje kan,
Daar men in 't veld zo vecht, ben ik eerst een Man.

Hy, een dansje onder ons twee... kom, vat an. . .

STOFFEL.

Meduza. bon.

HANS.

Hy een dansje onder ons twee, wie zal hier de derde....

JAN.

Zo dat zchal een rakelianifchen danszeyn.

O je myn heuvel raak nu zo al heel op hol.

ANNA ELIZABETH.

Wagtje, Lobbrig, of je zeld een gulp weer over je voorschoot krygen.

LOBBERIG.

Hou 'er hoofd wat vast, Ceely.

CEELY.

Dan gaat men de liefden over, daar mag je wel van fwygen.

JAN.

Ih kan jo geyn tobak verdroogen, 't is mik zoo wee, beu, beu.

STOFFEL.

Wat dunkje, Martynije, van dat Moffegoedje, zy nemen 't flegts mée, Wanneer ze 'et voor niet konnen krygen, anders ben ze gierig.

ANNE ELIZABETH.

Heer, Ceely, zo een kostelyke onderrok ! wat ben jy fwierig.

HANS.

Hy een dansje onder ons twee, wie zal nu de derde zyn, enz.

Martynije, dat wy nou weer eens dronken, de botelje met het guldenje gedekt, die is noch meest vol wyn.

Maar, wat Durvels geklop is daar aan de deur ?

CEELY.

Martynije ! 't is nacht, doe jy altoos geen deuren open.

HANS.

„ Jan, dat komt van pas : ik gaf 't al op.

JAN.

„ Ik mée, nou zal der de drommel te binden weezen

STOFFEL.

Myn dunkt dat ze met ftokken op de deur loopen, Ik loof, by myn ziter, het is de Wacht.

MARTYNTJE.

Doedan maar open, die zyn 't hier wel gewend, laat ze in, dan krygen ze mée een dragt

Van 't geen der over fchiet. hoe is het, Ceely, hoe beginje zo te beeven ?

CEELY.

Och! Martyntje, lieve Martyntje! berg me, al waar 't onder jou
rokken, al wat ik heb zal ik jou geeven.

MARTYNTJE.

(maar in.

Wel wat bruid ons de Wacht, ik heb niet op myn hoorens, laat ze

SYBILLA van binnen.

Ik moet onze Ceely spreken, ik ben 'er Jufvrouw. Zelfe op doen?
hoe heb jy 't in 't zin?

STOFFEL.

Daar is ze open, is 't nu wel? wat zal 't nu vorder weezen?

DARTIENDE TOONEEL.

SYBILLE, DIEWER, MARTYNTJE, CEELY,
ANNA ELIZABETH, PIETERNEL,
JAN, HANS, STOFFEL, KRYN.

SYBILLA.

Hier is een Dief in huis, die zonder schuld is, hoeft niet te vreezen.
Ik ben een goude Bel, en Ketting kwyt, doch ik weet niet, wat
ik al meer mis;

(heb je te wis.

Deze Jufvrouw is myn getuigen. neen! Ceely, je raakt zo niet los, ik
je hebt schuld, beken het. Jy zeld ze me weêrom geeven.

Nu trek zo niet, je weet 'er of, zeg, waar ze is gebleeven?

MARTYNTJE.

Jufvrouw, vertafl je niet. Je zoud wel abuis kunnen hebben ook.

SYBILLE.

Je hoord my te helpen, wyl jy ze me beschikt hebt.

MARTYNTJE.

Zo meen je dat ik 'er onder stook?

Wat zal me noch overkoomen! wanneer is je de Bel ontstoolen?

SYBILLE.

Wel susjes: kryg ik ze niet weêr, ik verhaal het op jou, maar
't is voor my niet verhoolen.

Of heb je 'et aan die Vent al overgegeven?

LOBBERIG.

Maar, Anna Elizabeth, wat zien en hooren wel!

ANNA ELIZABETH.

'k Sta verzet!

STOFFEL.

Wat denkje, dat ik een Dief zou weezen, gefontansjeerde Apebakkes,
ik geef je zo dadelyk wel een suffet.

Zo je me maar weer aan spreekt, ik ben een eerelyke Snyer, wat
drommel, weet je op me te zeggen?

't Zelfe zyn beurt worden, zo de Meid onschuldig is, dat 'er iemand
zyn hand aan durft leggen.

CEE-

van MEISJES en MINNEMOERS. 47

CEELY.

Och! ik word zo benauwt, Hansje lief, och! het is de dood.

SYBILLA.

Ja, dat zyn Dieven en Bedelaars nukken.

LOBBERIGH.

O, neen! voel, ze is zo kout als loot.

MARTYNTJE.

Ryg haar wat los, Anna Elizabeth.

SYBILLA.

Ziet daar! heb ik nu niet te spreken?

Daar is de Bel, en Ketting. Is dit nu het hoedjes maaken, by een van
jouw Vrinden? ik lier me zo al in slaap preeken.

Wat heb ik al geleên van die Diefweg! die vinnige Teef!

Buurwyfje, roep nou de Wacht maar; ik zel 'et je dank weeten,
zoo lang als ik leef.

DIWERTJE.

Wacht, wacht, kom binnen, wy hebben de Dief al gevonden,

STOFFEL. (het lyf vol wonden.

Alzagt, noch zo niet. Hansje, helpme, die deur breekt, krygt

HANS.

Myn liefden is uit, en wat wil jy doch doen, hoor ze eens raatelen,
uw regenstand is onnuut,

LOBBERIG.

Willen wy blyven?

ANNA ELIZABETH.

Ja, wy moeten 't end zien.

MARTYNTJE.

Jongens, hond 'er uit myn huis, ziet dat je ze ftut.

Wat gebrui is hier! had ik dit voor afgeweeten,

Ik had deze Bruid met 'er Bruigom, de deur voor de neus gesmeeten.

VEERTIENDE TOONEEL.

OLPERT, JURIAAN, SYBILLE, DIEWER, MARTYNTJE, CEELY,

LOBBERIG, ANNA ELIZABETH, JAN, HANS,

STOFFEL, PIETERNEL, KRYN.

JURIAAN.

Waar is hy dan? we bennen sterk genoeg. Vrinden, hou je gemak.

SYBILLA.

Daar is ze; dit Fasoentje, haalde ik de Ketting en Bel uit 'er jak.

CEELY.

Lieye Jufvrouw, ik ku'ch je voeten. Vergeeft het me, het is 't eerft
van men leeven.

SYBILLA.

Dat istot zo ver wel, zy weeten 'er order, en zullen je niet
kwaalyk handelen.

HANS.

Jufvrouw, ik spreek voorder, maak dat ze 'er laten wandelen.

OLFERT.

Dat kan niet zyn, was 't zonder gerucht toe gegaan, dan lieten wy ze wel om een vereeringk je los, daar is nu al te veel volks op straat, nu moet ze voort.

CEELY.

Nouw, Hansje, spreek voor me.

HANS.

Jufvrouw, ziet 'er doch over heen.

CEELY.

Lieve, Jufvrouw.

OLFERT.

Niet een woord.

De lui worden te veel gebruid, en beltoolen van de Meiden, Ja, tegens den Inhoud van de Plakkaaten.

HANS.

Mannen, laat 'er hier, ze zal na haar Land trekken.

OLFERT.

Dat zullen wy wel laten.

Ceely met Olfert binnen.

SYBILLE.

Daar gaan ze met 'er heen. Martyn, jy hoorden de Meiden te kennen, die je aan de lui verhuurd.

Zou je me zo bedriegen, dat had ik van jou niet gedacht, daar wy noch wonen in een buurt.

DIEWERTJE.

Waaren ze noch maar half goed, want heelen zyn der niet, daar zou men noch wat van kunnen verdraagen.

Maar ik zeg wy zyn 'er zelf oorzaak af, dat wy zo klaagen.

Ik zeg wy beschyten malkander met de Meiden geduuring, dat is als men 'er fouten verbergd, denkende vringd,

Dat ik 'er aan heb gelaaten, dat ly ik gaaren, dat je 'er dat ook aan vind.

JURRIAN.

Martynje, ons is het altoos leed, hadden wy 'er meester mogen af wezen,

Het had 'er niet toe gekomen, wy hadden ons wel laten beleezen,

Wy wisten niet dat het een van jou Meisjes was.

SYBILLE

SYBILLE.

Kom, Jan, je hebt jou rol wel uit gespeeld, breng jy ons na huis,
't is avond laat,

JAN.

Goê nacht, Ophouster van eereyke lui'er Meiden.

MARTYNTJE.

Jan, ben jy 'er? hebt gy ons 'die pots gespeeld? en zo bedroogen
met je Mofse praat.

Op jou lui wou ik 't wel verhaalen.

VYFTIENDE en LAATSTE TOONEEL.

MARTYNTJE, JURIAAN, STOFFEL, HANS,
LOBBERIG, ANNA ELIZABETH, PIE-
TERNEL, en Kryn.

JURIAAN.

Dat's al telaat.

STOFFEL.

Martynje, me dunkt Hans hoort de Ratelwachts noch te be-
danken.

Dat ze hem van zo een fatzoentje verloft hebben. nu dat's maar
een staaltje van 'er ranken,

Een halve dief in Westfaalen, is een heele in Holland, ik heb 't jou
wel voorzeid,

Jy woud jou zo maar verlooven, en dat aan een goeje Meid.

Wys me 'er nouw maar een.

MARTYNTJE.

Kom, 't is laat, je mag met jou alle hier vernachten.

Ik zal een Kermisbed voor je spreijen, zie daar de Meisjes staan jou
al en wachten.

HANS.

Ik voel inwendig berouw. door myn en Jans bestel kwam Ceely
in 't verdriet,

Maar ik deed 'er om best wil, endat ze 'er Bel zou weer krygen,
maar dat ze 'er na de Boeije zou brengen, dat docht ik
niet.

STOFFEL.

Hoe heb jy ons dan met het heele gezelschap bedroogen,
Daar we nouw al na de Bruiloft begonnen te wachten?

HANS.

44 De **BESTEEDSTER** van **MEISJES &c.****HANS.**

Ik heb jou woorden bedocht, hou zie je of ik je niet kom te achten,

Ja, het is me van herten leet.

STOFFEL.

Tut, tut! die bui is over, en de vergaadering der Meiden,
Diend met plezier en vreugd, en niet bedroefd, te scheiden.

E I N D E.